

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI PREZIDENTI
JANÍNDAGÍ STATISTIKA AGENTLIGI

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI
STATISTIKA BASQARMASÍ

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍ SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ

2024-jil yanvar-noyabr ayları
ushın dáslepki maǵlıwmat

Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:
(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájiriye arttırıwına imkaniyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhán sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul taraw sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallasırıw hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, 2024-jıl yanvar-noyabr aylarında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 646,5 mln. AQSH dollarǵa jetti hám 2023-jıldıń yanvar-noyabr aylarına salıstırǵanda 39,4 % ke kóbeydi.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ

(2024-jıl yanvar-noyabr ayları, mırń AQSH dollar)

Sırtqı sawda aylanısı

2024- j.: **646 535,9 (+39,4 %)**

(2023- j.: **463 742,9**)

Saldo

2024- j.: **56 662,3** (2023- j.: **97 113,7**)

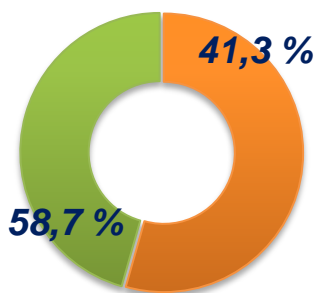

Eksport

2024- j.: **351 599,1 (+25,4 %)**

(2023- j.: **280 428,3**)

SSA dagı ulesi

Import

2024- j.: **294 936,8 (+60,9 %)**

(2023- j.: **183 314,6**)

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksportı hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Qaraqalpaqstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Qaraqalpaqstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi 351,6 mln. AQSH dollarına (125,4 % ti) hám import kólemi 294,9 mln. AQSH dollarına (160,9 % ǵa) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 56,7 mln. AQSh dollardı quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǴAN MÁMLEKETLER

(2024-jil yanvar-noyabr ayları, mln. AQSH dolları)

Túrkiya	QXR	Rossiya	Qazaqstan	Latviya
TSA – 120,4	TSA – 116,2	TSA – 135,2	TSA – 52,4	TSA – 27,5
Eksport: 93,4 Import: 8,5	Eksport: 71,4 Import: 44,7	Eksport: 53,7 Import: 81,5	Eksport: 35,6 Import: 16,8	Eksport: 27,1 Import: 0,4
 18,6 %	 18,0 %	 20,9 %	 8,1 %	 4,3 %
Pákistan	Awǵanstan	Franciya	Estoniya	Gruziya
TSA – 10,1	TSA – 7,0	TSA – 3,5	TSA – 13,2	TSA – 2,9
Eksport: 10,0 Import: 0,1	Eksport: 6,7 Import: 0,3	Eksport: 3,4 Import: 0,1	Eksport: 8,6 Import: 4,6	Eksport: 2,9 Import: 0,0
 1,6 %	 1,1 %	 0,5 %	 2,0 %	 0,4 %

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ DINAMIKASÍ

(yanvar-noyabr ayları, miñ. AQSH dolları)

Mámleketler	2022-j.	2023-j.	2024-j.
Túrkiya	98 410,6	95 637,5	120 378,3
<i>Eksport</i>	90 753,2	92 104,2	93 437,1
<i>Import</i>	7 657,4	3 533,3	26 941,2
QXR	154 832,6	95 941,5	116 167,6
<i>Eksport</i>	84 487,7	57 013,1	71 443,6
<i>Import</i>	70 344,9	38 928,4	44 724,0
Rossiya Federaciyası	96 456,5	83 560,9	135 180,8
<i>Eksport</i>	47 676,4	47 557,7	53 685,4
<i>Import</i>	48 780,1	36 003,2	81 495,4
Qazaqstan	50 741,7	54 885,0	52 439,7
<i>Eksport</i>	32 004,4	24 674,2	35 616,3
<i>Import</i>	18 737,3	30 210,8	16 823,4
Latviya	36 047,4	31 230,1	27 460,9
<i>Eksport</i>	34 289,6	31 037,1	27 062,6
<i>Import</i>	1 757,8	193,0	398,3
Pákistan	397,6	1 696,2	10 065,7
<i>Eksport</i>	209,9	1 696,2	10 045,9
<i>Import</i>	187,7		19,8
Awғанstan	4 126,1	2 095,4	6 960,0
<i>Eksport</i>	4 126,1	2 075,8	6 706,5
<i>Import</i>		19,6	253,5
Estoniya	2 618,0	8 686,5	13 190,6
<i>Eksport</i>	124,2	6 522,4	8 620,8
<i>Import</i>	2 493,8	2 164,1	4 569,8
Franciya	1 990,1	3 771,0	3 543,2
<i>Eksport</i>	1 568,4	1 764,4	3 443,8
<i>Import</i>	421,7	2 006,6	99,4
Gruziya	2 745,2	2 371,0	2 900,4
<i>Eksport</i>	2 666,4	2 354,3	2 889,0
<i>Import</i>	78,8	16,7	11,4

Mámleketler	2022-j.	2023-j.	2024-j.
Tayland	237,1	449,5	2495,5
<i>Eksport</i>	118,1	449,5	2495,5
<i>Import</i>	119,0	-	-
Tájikstan	3214,3	2470,9	2617,1
<i>Eksport</i>	3194,3	2470,9	2586,9
<i>Import</i>	20,0		30,2
Qırǵız Respublikası	6227,1	5065,7	4020,4
<i>Eksport</i>	2906,7	174,5	1755,1
<i>Import</i>	3320,4	4891,2	2265,3
Iran	1653,6	1912,5	2511,0
<i>Eksport</i>	627,5	1066,3	1596,3
<i>Import</i>	1026,1	846,2	914,7
BAÁ	6242,9	6945,6	6695,3
<i>Eksport</i>	0,0	91,0	1386,8
<i>Import</i>	6242,9	6854,6	5308,5
Birlesken patshalıq	7843,2	4132,0	13188,2
<i>Eksport</i>	4714,7	1768,2	1248,0
<i>Import</i>	3128,5	2363,8	11940,2
Koreya Respublikası	26287,4	20663,0	12570,4
<i>Eksport</i>	1622,7	1026,4	1183,1
<i>Import</i>	24664,7	19636,6	11387,3
Germaniya	1614,0	3767,4	12806,3
<i>Eksport</i>	420,3	642,6	856,4
<i>Import</i>	1193,7	3124,8	11949,9
Türkmenstan	2199,3	1788,6	3904,6
<i>Eksport</i>	1075,2	520,9	750,2
<i>Import</i>	1124,1	1267,7	3154,4
Vetnam	0,0	6,0	568,9
<i>Eksport</i>	-	-	568,9
<i>Import</i>	0,0	6,0	-

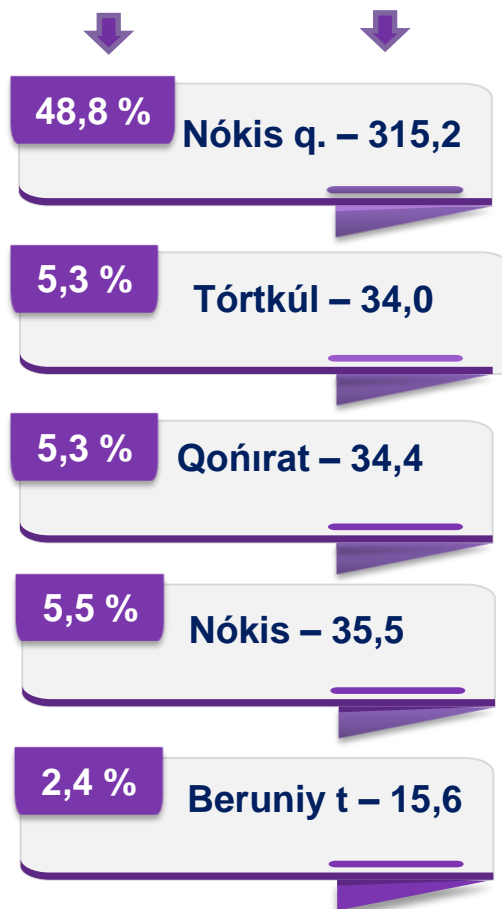
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ

(2024-jil yanvar-noyabr aylari)*

	Mıń AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	646 535,9	139,4	100,0
Nókis q.	315 209,6	117,5	48,8
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	15 493,6	120,7	2,4
Beruniy	15 572,2	157,0	2,4
Bozataw	1 797,8	100,5	0,3
Qaraózek	2 502,2	33,4	0,4
Kegeyli	14 208,2	175,2	2,2
Qońırat	34 441,5	241,8	5,3
Qanlıkól	15 411,9	102,6	2,4
Moynaq	19 621,4	80,3	3,0
Nókis	35 532,5	484,1	5,5
Taqiyatas	13 959,2	83,1	2,2
Taxtakópir	3 058,0	337,5	0,5
Tórtkúl	33 966,8	100,9	5,3
Xojeli	9 037,6	71,5	1,4
Shımbay	10 759,2	86,4	1,7
Shomanay	8 704,1	168,0	1,3
Ellikqala	14 393,8	116,0	2,2

SSA kólemi eń joqarı bolğan rayonlar

Respublikadağı
ulesi Mln. AQSH
dolları

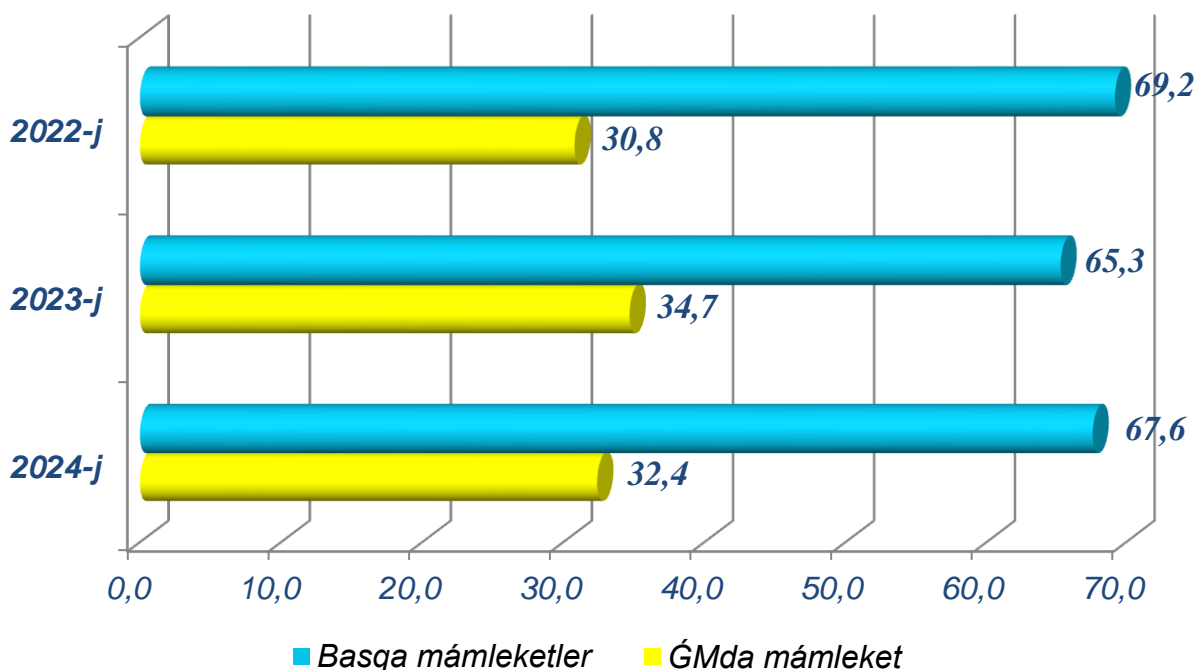

Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındağı eń joqarğı úlesin Nókis qalası 48,8 % úlesi menen 315 209,6 mıń AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Bozataw rayonında 0,3 % úles penen 1 797,8 mıń AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistikalıq maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA GMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIŇ KOLEMLERI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr ayları, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2024-jildiŇ yanvar-noyabr aylarında, sirtqi sawda aylanısında GMDa mámleketleriniŇ úlesi 32,4 % ti qurap, 2023-jilğa salıstırğanda sirtqi sawda aylanısı 130,2 % ti quradı.

QaraqalpaqstanniŇ basqa sirt el mámleketleriniŇ SSA sı 2024-jildiŇ yanvar-noyabr aylarında 2023-jildiŇ usı dáwirine salıstırğanda 144,3 % ke hám jámi SSA dağı úlesi 67,6 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısı 2024-jıl yanvar-noyabr ayları kórsetkishine tiykar, 646,5 mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport 351,6 mln. AQSH dollarǵa jetken bolsa, import 294,9 mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM SÍRTQÍ SAWDA AYLANISI (2024-jil yanvar-noyabr ayları mln. AQSH dollari)

Rossiya – 64,5

Qazaqstan – 25,0

Türkmenistan – 1,9

Qırǵız Respublikası – 1,9

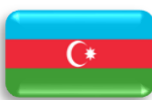
Belarus – 4,8

Tájikstan – 1,2

Ázerbayjan – 0,4

Ukraina – 0,2

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federacijası (64,5 %), Qazaqstan (25,0 %) hamda Belarus (4,8 %) mámleketlerine tuwra keldi.

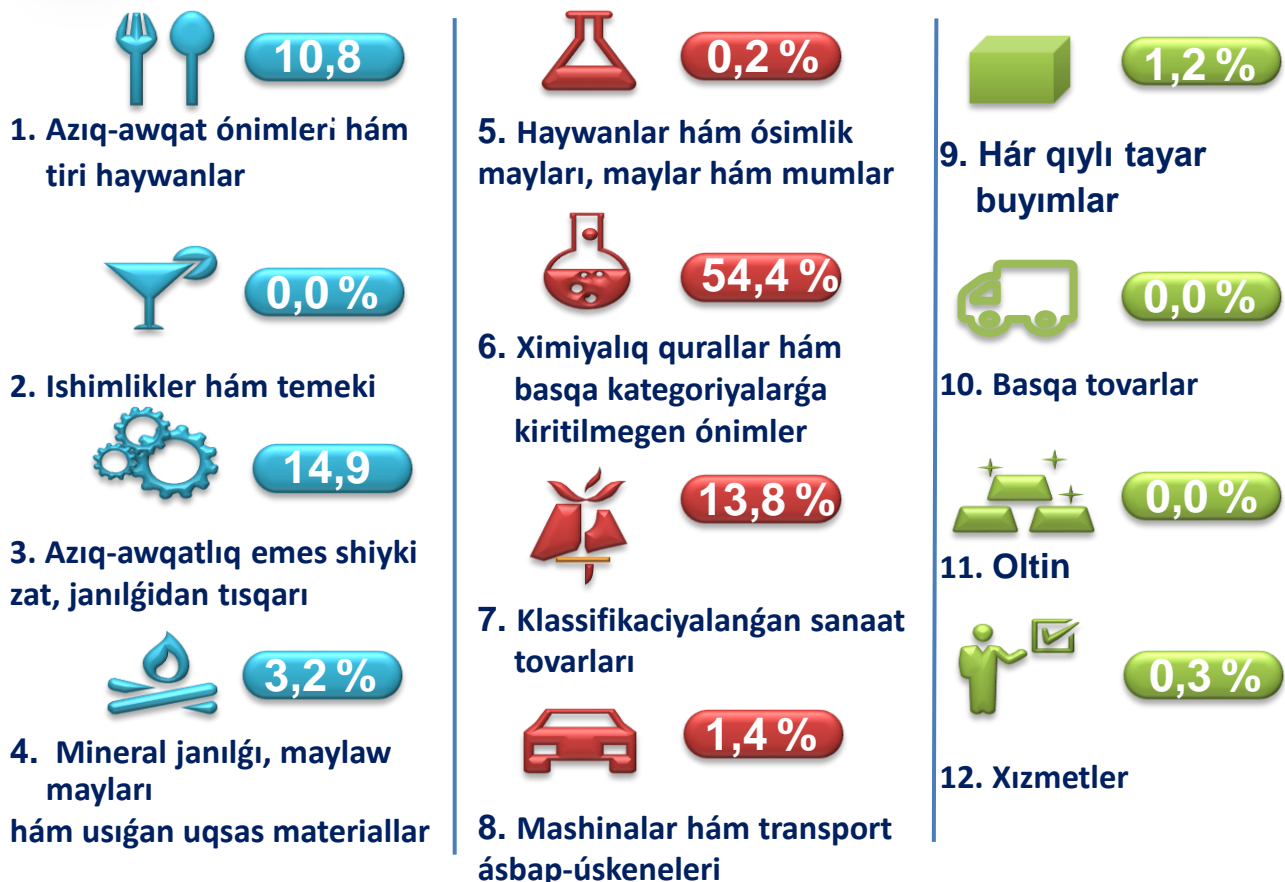
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap-quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar tárepinen 351,6 mln. AQSH dolları (namonetar altınnan tısqarı) qunındaǵı (2023-jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 125,4 % ti quradı) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINIŃ QURAMI (2024-jıl yanvar-noyabr ayları úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde, Sırtqı ekonomikalıq háreket tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda TIF TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlastırılǵan sawda (keyingi orınlarda – XSST) isletiledi. Bul óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalaw ushın imkan beredi. Tovarlardı XSST boyınsha kodlastırıw, TIF TN hám XSST ortasında ótiw gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI

(yanvar-noyabr ayları, jillar kesiminde)

XSST quramı	Mıń. AQSH dollari		Ósim pátı, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jámi eksport	280428,3	351599,1	87,2	125,4	100,0	100,0
<i>sonnan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	18476,4	37868,5	101,2	205,0	6,6	10,8
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	29349,5	52342,7	96,6	178,3	10,5	14,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	898,2	11089,1	723,1	1234,5	0,3	3,2
Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar	0,0	622,9	-	-	0,0	0,2
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	191206,2	191303,4	80,6	100,1	68,2	54,4
Sanaat tovarları	38155,8	48552,7	124,5	127,2	13,6	13,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	4,8	4817,8	20,4	99459,8	0,0	1,4
Hár qıylı tayar buyımlar	1111,4	4113,8	69,6	370,1	0,4	1,2
Xızmetler	-	-	-	-	-	-

Eksport quramında tovarlar úlesi 79,0 % ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (54,4 %), sanaat tovarları (13,8 %) hám Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (10,8 %), úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2024-jil yanvar-noyabr ayları)

XSSK bólimi atı	Mıń AQSH dolları	2023-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	33041,8	211,6
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	4307,2	176,3
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	385,5	169,5
Qumsheker, qumshekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	46,3	341,4
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywan hám ósimlikler	45553,3	190,9
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	4184,5	436,7
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	812,9	38,4
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	158,9	180,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	10730,9	11,9 b
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyanıǵan)	622,9	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	4498,3	874,4
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	186377,2	97,9
Basqa jerde klassifikaciyananbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	120,8	70,1
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; hájjetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	26,3	24,1

XSSK bólimi atı	Mıń AQSH dolları	2023-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	35839,7	105,6
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	4998,3	142,1
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	7118,6	1060,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları	-	-
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler	-	-
Arnawlı bólimler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	4323,5	
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	3831,7	379,4
Hár qıylı tayar buyımlar	105,3	220,4
Basqa túrdegi arnawlı, ilimiy baqlaw ásbabları hám apparaturalar	-	-
Ayaq kiyim	-	-

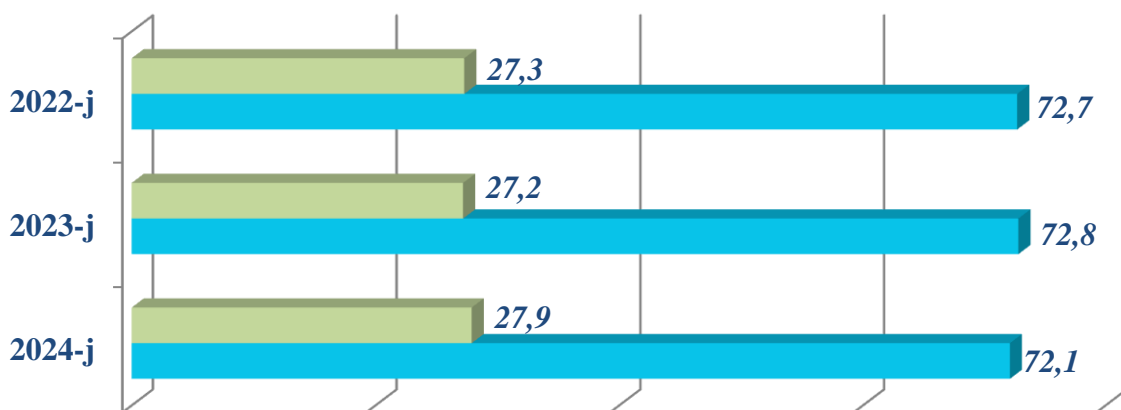
Qaraqalpaqstannıń sırtqı sawda statistikasına sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kırıwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket, eger keliip shıqqan mámleket anıq emes bolsa, shıǵıp ketken jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2024-jıldıń yanvar-noyabr ayları ĞMDA mámleketlerine 96,1 mln. AQSH dollari qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp, 2023-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 25,8 mártege kóbeydi.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ

DINAMIKASÍ

(yanvar-noyabr ayları, úlesi, % te)

■ ĞMDA mámleketler ■ Basqa mámleketler

2024-jıldıń yanvar-noyabr aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya, Pákistan, Estoniya hám Awǵanstan mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 87,3 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍNDÁ TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ (2024-jil yanvar-noyabr ayları, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN TIYKARGÍ SHERIK MÁMLEKET-LERGE ÁMELGE ASÍRĞAN EKSPORTÍ KÓLEMI HÁM ÓSIM PÁTLERI (yanvar-noyabr ayları, jıllar kesiminde)

Mámleketler	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ornı	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Túrkiya	92104,2	93437,1	101,5	101,4	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	57013,1	71443,6	67,5	125,3	2	2
Rossiya	47557,7	53685,4	99,8	112,9	3	3
Qazaqstan	24674,2	35616,3	77,1	144,3	5	4
Latviya	31037,1	27062,6	90,5	87,2	4	5
Pákistan	1696,2	10045,9	808,1	592,3	12	6
Estoniya	6522,4	8620,8	5249,7	132,2	6	7
Awғанstan	2075,8	6706,5	50,3	323,1	9	8
Franciya	1764,4	3443,8	112,5	195,2	11	9
Gruziya	2354,3	2889,0	88,3	122,7	8	10
Tájikstan	2470,9	2586,9	77,4	104,7	7	11
Tayland	449,5	2495,5	380,7	555,1	22	12
Qırğız Respublikası	174,5	1755,1	6,0	1005,9	29	13
Iran	1066,3	1596,3	169,9	149,7	13	14
BAÁ	91,0	1386,8	202163,2	1524,4	34	15
Birlesken patshalıq	1768,2	1248,0	37,5	70,6	10	16
Koreya Respublikası	1026,4	1183,1	63,3	115,3	14	17
Ázerbayjan	568,6	905,4	87,2	159,3	18	18
Germaniya	642,6	856,4	152,9	133,3	17	19
Türkmenstan	520,9	750,2	48,4	144,0	20	20

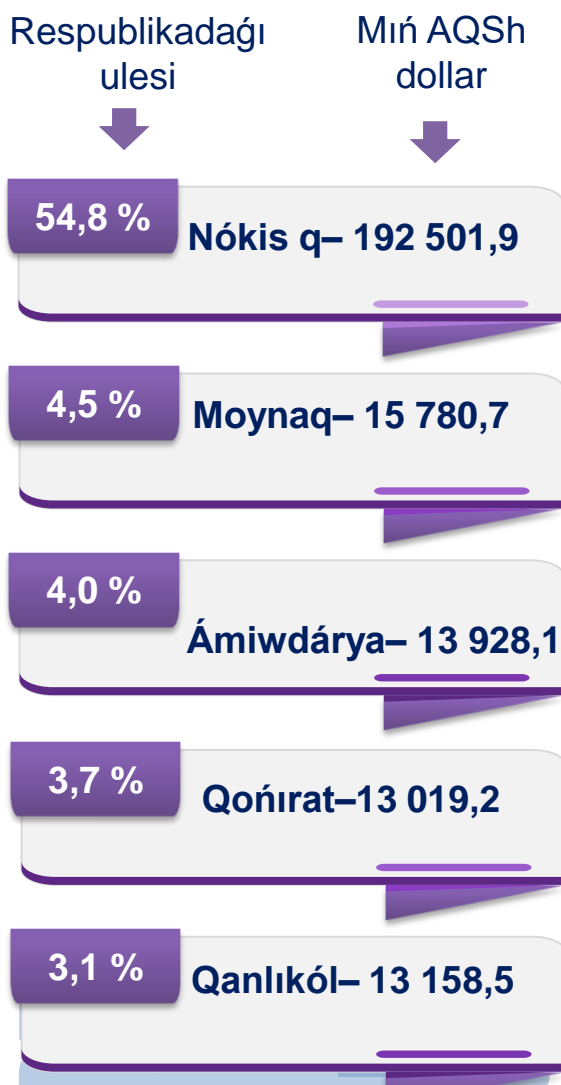

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI

(2024-jil yanvar-noyabr aylari)*

	Ми́н AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	351 599,1	125,4	100,0
Nókis q.	192 501,9	100,1	54,8
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	13 928,1	142,7	4,0
Beruniy	11 936,3	188,4	3,4
Bozataw	1 626,4	94,1	0,5
Qaraózek	1 095,1	104,7	0,3
Kegeyli	11 079,4	180,9	3,2
Qońırat	13 019,2	191,6	3,7
Qanlıkól	13 158,5	101,0	3,7
Moynaq	15 780,7	401,8	4,5
Nókis	8 697,4	195,2	2,5
Taqiyatas	5 058,8	143,8	1,4
Taxtakópir	1 881,6	281,1	0,5
Tórtkúl	7 242,2	113,4	2,1
Xojeli	3 648,3	152,6	1,0
Shımbay	7 743,4	125,8	2,2
Shomanay	8 232,1	162,8	2,3
Ellikqala	10 580,6	100,9	3,0

Eksport kólemi eń joqarı bolǵan rayonlar

Respublika eksportı quramında eń joqarǵı úlesi Nókis qalası 54,8 % ti 192 501,9 miń AQSH dolların, eń tómen úlesin Qaraózek rayonu 0,3 % i 1 095,1 miń AQSH dolların quradı.

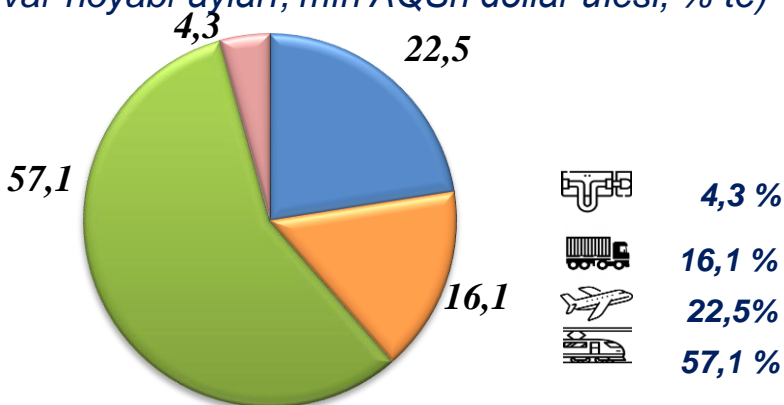
* Tábiyiy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistikal’q maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmeǵen.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi jetilisiwi nátiyjesinde miynet ónimlilikin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XİZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ

(2024-jıl yanvar-noyabr ayları, miń AQSh dollar úlesi, % te)

Xızmetler eksportı kólemi 888,3 miń AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,3 % in qurap, 2023-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 72,5 % ke gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (57,1 %), saparlar (turizm) (22,5 %), telekommunikaciya, komyuter hám xabar xızmeti boyınsha xızmetler (4,3 %), transport (16,1 %) hámde basqa xızmetler (0,0 %) úlesine tuwra kelgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI

2024-jıldıń yanvar-noyabr aylarında import kólemi 234,4 mln. AQSh dolların hám 2023-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 137,8 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (42,8 %), Aزیق-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (8,5 %), sanaat ónimleri (17,7 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (7,8 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI

(2024-jıl yanvar-noyabr, úlesi, % te)

7,5 %

1. Aزیق-awqat ónimleri hám tiri haywanlar

0,1 %

2. Ishimlikler hám temeki

8,8 %

3. Aزیق-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari

4,2 %

4. Mineral janılıǵı, maylaw maylar hám usıǵan uqsas materiallar

1,3 %

5. Haywanlar hám ósimlik maylar, maylar hám mumlar

6,8 %

6. Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen ónimler

19,7 %

7. Sanaat tovarları

46,2 %

8. Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri

1,3 %

9. Hár qıylı tayar buyımlar

0,0 %

10. Basqa tovarlar

4,1 %

11. Xızmetler

Tovarlar importı dinamikası analizine tiykar, 2024-jıldıń yanvar-noyabr aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi 294,9 mln. AQSh dolların quradı. Xızmetler importı bolsa 12,0 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI

(yanvar-noyabr ayları, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mıń. AQSH dolları		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jámi import	183314,6	294936,8	85,1	160,9	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	33070,3	22038,1	151,2	66,6	18,0	7,5
Ishimlikler hám temeki	175,4	210,0	201,6	119,7	0,1	0,1
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, Janılıǵıdan tısqarı	21856,3	25800,3	119,4	118,0	11,9	8,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	16861,6	12484,2	103,9	74,0	9,2	4,2
Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar	5812,4	3922,8	101,9	67,5	3,2	1,3
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	21915,2	20116,1	90,8	91,8	12,0	6,8
Sanaat tovarları	19204,4	58178,0	75,7	302,9	10,5	19,7
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	44749,4	136384,7	56,2	304,8	24,4	46,2
Hár qıylı tayar buyımlar	3696,7	3845,9	92,0	104,0	2,0	1,3
Xızmetler	15973,1	11956,7	79,9	74,9	8,7	4,1

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI

(2024-jil yanvar-noyabr aylari)

XSSK bólimi ati	Miń AQSH dollari	2023-jilga salıstırǵan da, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	15646,6	60,1
Kofe, shay, kakao, dámlawshiler hám olardan tayarlanǵan ónimler	2304,7	139,7
Gósh hám gósh ónimleri	377,6	45,1
Tiri haywanlar	160,8	33,1
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	210,0	119,7
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
Probka hám aǵash-taxtalar	24161,2	115,5
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	1150,7	135,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	10294,8	85,3
Kómir, koks hám briketler	2104,0	43,9
Haywanlar hám ósimliklermayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları	3922,8	67,5
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	1508,0	178,2
Organikalıq ximiya zatları	5242,1	117,7
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	2033,7	258,5
Ximiyalıq hám farmatsevtika ónimler	626,5	65,4

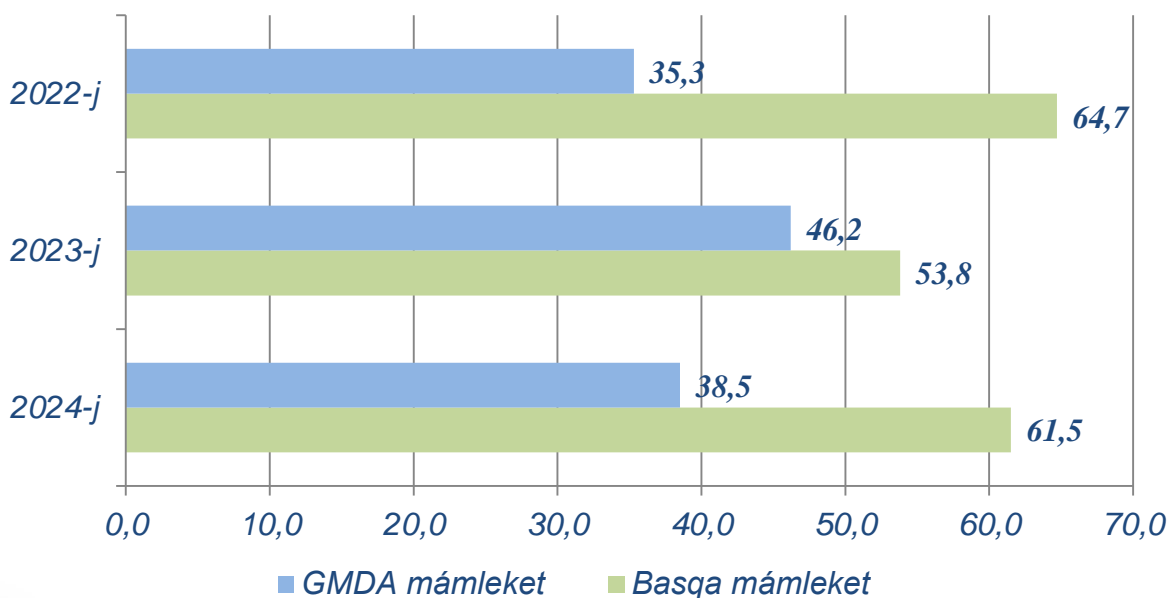
XSSK bólimi atı	Mıń AQSH dolları	2023-jılǵa salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Probka hám tereklerden tayarlanǵan buyımlar	17498,4	112,2
Rezina buyımları	230,9	35,8
Shoyın hám polat	31716,0	71,6 m
Qaǵaz, kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	503,5	222,5
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Anıq tarawlar ushın arawlı mólsherlengen mashinalar	42468,4	168,3
Sanaat ushın arawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	79445,7	900,2
Avtomobiller	4426,8	89,6
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	4277,1	138,2
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	2031,6	52,8
Bloklı imaratlar, suw ótkiziw, kanalizaciya, ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew tovarları	1198,5	31,2
Hár qıylı tayar buyımlar	230,6	6,0
Mebel hám onıń bólekleri, jatar jay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	318,1	8,3

2024-jil yanvar-noyabr aylari juvmağına kóre ĞMDA mámleketlerinen import ulesi 38,5 % ti qurap, 2023-jıldıń mas dáwirine salıstırğanda 34,3 % mártege kóbeydi.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERI DINAMIKASÍ

(yanvar-noyabr aylari, úlesi, % te)

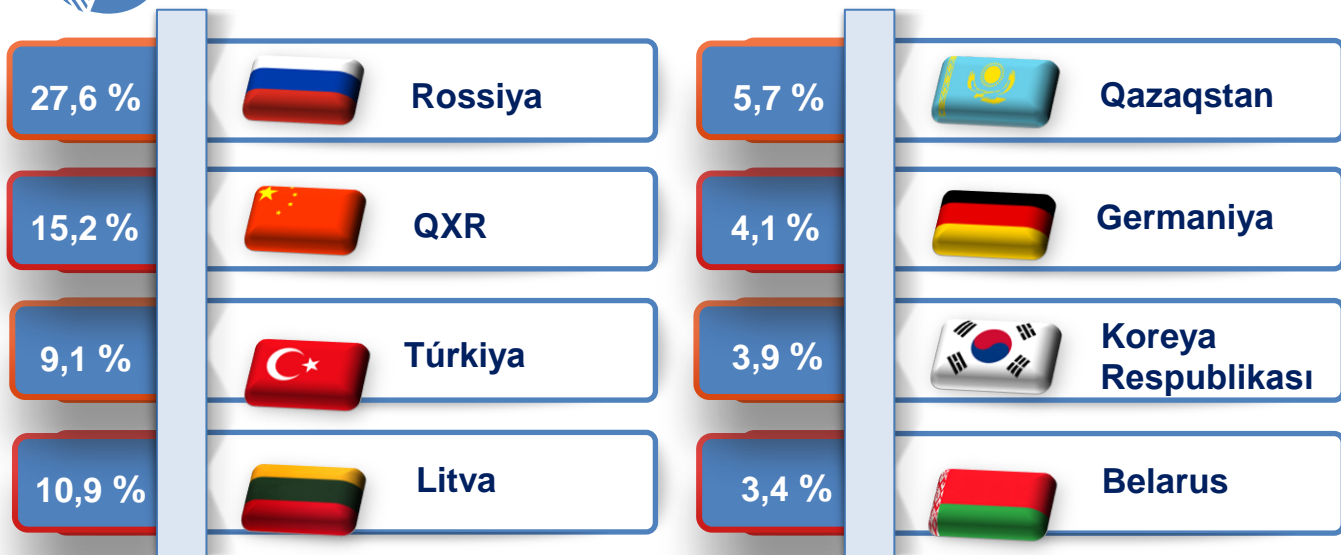

2024-jil yanvar-noyabr aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 45 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (Rossiya, QXR, Litva, Túrkiya, Qazaqstan, Germaniya, Koreya Respublikası hám Belarus) jámi importıń 79,9 % ti quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARĞÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ

(2024-jil yanvar-noyabr aylari, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI SHERIK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-noyabr aylari, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Rossiya	36003,2	81495,4	73,8	226,4	2	1
QXR	38928,4	44724,0	55,3	114,9	1	2
Litva	1425,0	32113,0	46,0	2253,6	16	3
Túrkiya	3533,3	26941,2	46,1	762,5	10	4
Qazaqstan	30210,8	16823,4	161,2	55,7	3	5
Germaniya	3124,8	11949,9	261,8	382,4	11	6
Birlesken patshalıq	2363,8	11940,2	75,6	505,1	12	7
Koreya Respublikası	19636,6	11387,3	79,6	58,0	4	8
Belarus	12247,9	9896,0	319,2	80,8	5	9
Chexiya	128,8	7673,4	82,3	5959,4	9	10
Yaponiya	921,0	5523,2	13,3	599,7	18	11
BAÁ	6854,6	5308,5	109,8	77,4	6	12
Qatar	5799,2	4663,1	182,9	80,4	7	13
Estoniya	2164,1	4569,8	86,8	211,2	13	14
Italiya	565,6	4095,5	183,5	724,0		15
Túrkménstan	1267,7	3154,4	112,8	248,8	17	16
Qırǵız Respublikası	4891,2	2265,3	147,3	46,3	8	17
Niderlandiya		2000,8	-	-		18
Avstriya	601,3	1137,5	101,0	189,2	22	19
Shvesariya	1516,4	1055,3	277,7	69,6	15	20

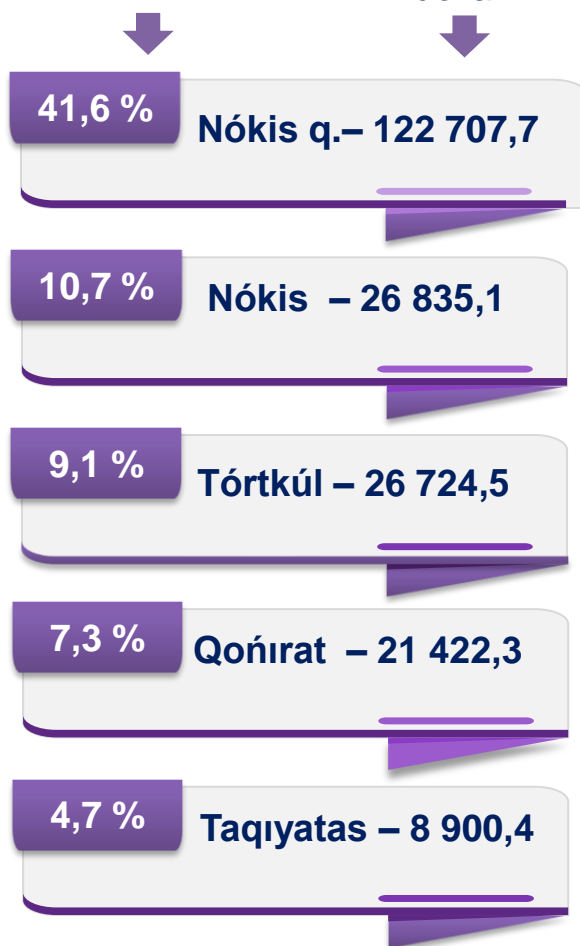
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍŇ RAYONLAR KESIMINDE IMPORTÍ

(2024-jil yanvar-noyabr ayları)

	Миñ AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	294 936,8	160,9	100,0
Nókis q.	122 707,7	161,5	41,6
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	1 565,6	50,9	0,5
Beruniy	3 635,9	101,4	1,2
Bozataw	171,4	280,3	0,1
Qaraózek	1 407,1	21,8	0,5
Kegeyli	3 128,7	157,6	1,1
Qońırat	21 422,3	287,5	7,3
Qanlıkól	2 253,4	113,0	0,8
Moynaq	3 840,7	18,7	1,3
Nókis	26 835,1	930,6	9,1
Taqiyatas	8 900,4	67,1	3,0
Taxtakópir	1 176,4	497,0	0,4
Tórtkúl	26 724,5	98,0	9,1
Xojeli	5 389,3	52,6	1,8
Shımbay	3 015,9	47,9	1,0
Shomanay	472,0	383,7	0,2
Ellikqala	3 813,1	197,9	1,3

Import kólemi eñ joqarı bolğan rayonlar

Respublikadağı ulesi Миñ AQSh dollar

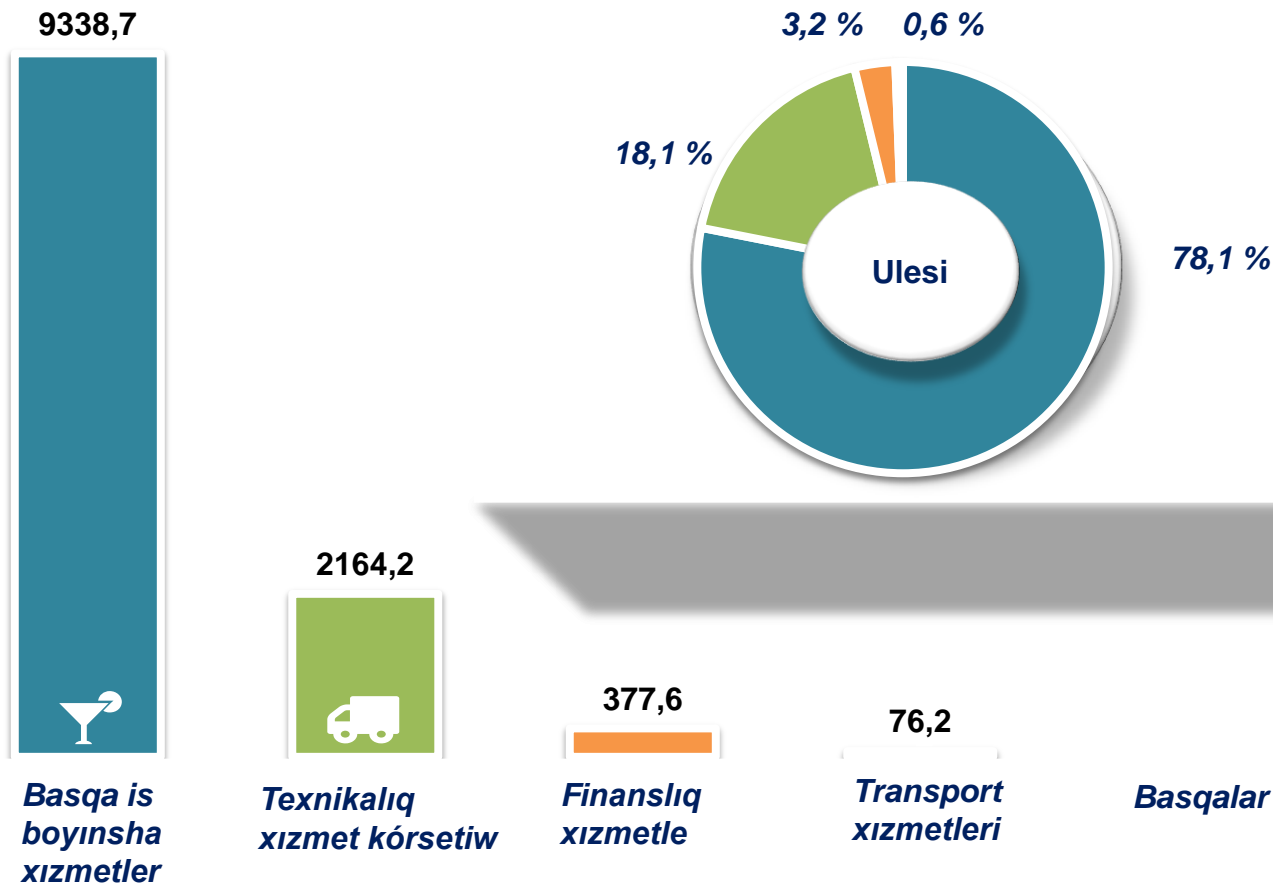

Respublika importi quramında eñ joqarı úlesi Nókis q. 41,6 % i 122 707,7 miñ AQSH dolların, eñ tómen úlesin Bozataw rayonı 0,1 % i 171,4 miñ AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ

(2024-jil yanvar-noyabr ayları, úlesi, % te)

2024-jıldıń yanvar-noyabr ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 11 956,7 mıń AQSh dolların yaqı jámi import kóleminiń 4,1 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 74,9 % in quradı. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikaliq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (18,1 %), basqa is boyınsha xızmetler (78,1 %), finanslıq xızmetler (3,2 %), transport xızmetleri (0,6 %), telekommunikaciya, kompyuter hám xabar xızmet kórsetiw xızmetleri (0,0 %) nen ibarat boldı.